

Jørgen Estrup (RV):

Det er fru Kirsten Jacobsens gentagne brug af udtrykket »utålelige retstilstande«, som bringer mig på talerstolen, for jeg synes egentlig, at når man bruger så stærke ord, kræver det også, at man kan begrunde det ordentligt, og jeg synes ikke, at det er tilstrækkelig begrundelse, at man har fået mange breve. Det, som må være spørgsmålet, er, om det er et problem, som vi kan iagttage i form af, at der bringes sager for domstolene. Ja, det kan vi med én sag. En sag, det er det, sagen drejer sig om.

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg er enig med hr. Jørgen Estrup i, at det kun drejer sig om én sag ved domstolene, men jeg tror også, hr. Jørgen Estrup vil give mig ret i, at den sag er kørt som en prøvesag, og at man har regnet med, at enten får Folketinget dette ændret hurtigst muligt, og så kan det ikke betale sig at lave flere af den slags forsøg, eller også vil man se dem i rask rækkefølge, og det er det, jeg frygter.

Må jeg sige til boligministeren: Der er jo en væsentlig forskel i forhold til det forslag, Socialdemokratiet kom med om en styrkelse af lejernes stilling. Jeg mener, det er noget, der politisk skal tages stilling til, og det er noget nyt i relation til gældende lov.

Det, jeg beder om at man skal ændre, er faktisk kun, at man skal indføre det, som man mente, da man ændrede lejeloven i 1986. Når jeg nævnte 4½ år, hr. Svend Andersen, var det, fordi ministeren altså vil vente til næste år eller til næste år igen. Problemet stammer fra 1986, det var dér, det blev indført, og så har det altså hersket i ca. 5 år til den tid, hvor vi kan forvente en løsning.

Men meldingen fra ministeren og flertallet herinde til folk ude omkring i landet er altså i dag: Vi har konstateret, at det er lovligt at kapitalisere ejernes værdier gennem misbrug af bytteretten, og det kan I så fortsætte med i 1 eller 2 år, indtil vi får taget os sammen til at lave en samlet lejelovsrevision. Det synes jeg er for dårligt af dette Folketing.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 64:

Forslag til folketingsbeslutning om overholdelse af danske overenskomster og dansk lovgivning ved offentlige bygge- og anlægskontrakter.

Af Holger K. Nielsen (SF) m.fl.
(Fremsat 14/2 89).

Forslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Boligministeren (Agnete Laustsen):**

Det fremgår af bemærkningerne til dette beslutningsforslag, at der i forbindelse med behandlingen af ændringen af EF-direktivet fra 1971 om samordning af fremgangsmåderne med hensyn til indgåelse af kontrakter om offentlige bygge- og anlægsarbejder efter SF's opfattelse er opstået usikkerhed om muligheden for at stille krav om, at udenlandske firmaer skal overholde danske overenskomster.

SF vil på den baggrund pålægge regeringen at ændre de administrative bestemmelser, således at det præciseres, at det af udbudsbetingelserne og udbudsannoncerne for den enkelte udbudsforretning skal fremgå, at alle tilbudsgivere som et minimum skal overholde de betingelser for løn- og arbejdsvilkår, der er fastlagt i danske overenskomster, og at dansk lovgivning skal overholdes.

De administrative bestemmelser, der henvises til, er Boligministeriets cirkulære nr. 214 af 4. oktober 1974 om »EF-Rådets direktiver vedrørende liberalisering og samordning af fremgangsmåderne med hensyn til indgåelse af offentlige bygge- og anlægskontrakter«.

Lad mig indledningsvis slå fast, at dette forslag af hensyn til den nødvendige koordinering bør overvejes nøje i forbindelse med vedtagelsen og gennemførelsen af ændringer af udbuds-direktivet fra 1971.

[Boligministeren]

Jeg skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at der i modsætning til, hvad der fremgår af bemærkningerne til SF's forslag, nu er udsigt til, at spørgsmålet om overholdelse af nationale overenskomster bliver en del af selve teksten i det ændrede EF-direktiv.

Ændringsforslaget til det såkaldte udbudsdirektiv fra 1971 kan således forventes vedtaget med en bestemmelse om, at det tilbudsgivende firma skal tilkendegive, at der tages hensyn til bestemmelserne om beskyttelse på arbejdspladsen og arbejdsforholdene på det sted, hvor arbejdet skal udføres.

Dette forslag, som er stillet af Europa-Parlamentet, har Kommissionen ved kommissær Martin Bangemann tilkendegivet at kunne støtte. Det vil sige, at der muligvis i selve direktivet bliver taget højde for det problem, der ligger til grund for SF's forslag.

Så vil jeg i øvrigt gøre opmærksom på, at en gennemførelse af SF's beslutningsforslag vil forudsætte, at der skabes direkte lovhjælp. Man kan nemlig ikke, som foreslået af SF, i et cirkulære binde tilbudsgiveren, når denne er en privat virksomhed, til at overholde danske overenskomster. Cirkulærer er kun bindende for tilbudsgivere, der har karakter af statslige eller kommunale myndigheder, eller hvor overholdelse kan gøres til vilkår for offentlig støtte. Jeg vil derfor tro, at en gennemførelse af EF-direktivet i Danmark vil nødvendiggøre, at der skabes hjemmel i dansk lovgivning, men for at undgå at skabe forvirring herom mener jeg dog at man bør afvente Ministerrådets vedtagelse af ændringsforslaget til udbudsdirektivet. Herved bliver der skabt klarhed over indholdet og dermed over, hvilke initiativer vi herhjemme måtte finde nødvendige.

Derudover er det regeringens opfattelse, at eventuelle initiativer på området bør afvente regeringens drøftelser med arbejdsmarkedets parter og regeringens endelige stillingtagen.

Ændringsforslaget til udbudsdirektivet kan forventes at blive vedtaget i den allernærmeste fremtid og senest i juni måned i år, og det skal være gennemført i Danmark inden 12 måneder efter vedtagelsen.

Jeg vil derfor henstille til Folketinget, at vi undlader at foregribe resultatet af det igangværende arbejde i EF, inden vi griber til ændring af dansk lovgivning, og jeg skal med disse bemærkninger på regeringens vegne afvise forslaget.

Svend Andersen (S):

Jeg skal indledningsvis sige, at vi er enige med forslagsstillerne i, at det er nødvendigt, at regeringen sikrer, at arbejder, der udføres efter bestemmelserne om udbud i EF-direktivet om offentlige anlægsarbejder, udføres efter danske overenskomster, hvad angår løn- og øvrige arbejdsforhold. Og det direktivforslag, der er til behandling i øjeblikket, har jo medført en hel del usikkerhed om muligheden for, at man kan sikre overholdelse af disse lokale eller nationale overenskomster eller andre arbejdsretlige bestemmelser i det land, hvor bygge- og anlægsarbejderne skal udføres.

De udenlandske entreprenører skal naturligvis overholde den nationale lovgivning, således som boligministeren jo også har understreget, men bl.a. i Danmark er mange forhold jo reguleret via overenskomster mellem arbejdsmarkedets parter, og det er altså aftaler, de udenlandske entreprenører ikke på forhånd er forpligtede til at overholde, og det giver selvfølgelig anledning til bekymring i hele den europæiske fagbevægelse. Det pågældende direktiv indeholder altså ingen bestemmelser om, at de overenskomstmæssige bestemmelser skal overholdes, og det betyder, at direktivet ikke i sig selv er nogen garanti mod konkurrence på de arbejdsmæssige vilkår og de lønforhold, som de udenlandske tilbudsgivere altså kan byde deres ansatte.

Vi må fastslå, at hvis den sociale dimension skal tages alvorligt – og det skal den – så må direktivet også tage højde for disse forhold. Derfor må vi i direktivet udtrykkeligt have nævnt, at løn- og arbejdsforhold ikke skal tolkes, som om de kun er de arbejdsbetingelser, der findes i de love og cirkulærer, der er gældende; de skal også være de rent faktiske løn- og arbejdsforhold i det pågældende land.

Jeg bemærkede, at regeringen havde en forventning om, at det ville blive indføjet i direktivet, og vi er selvfølgelig også mest interesserede i, at det er det, der kommer til at ske. Vi er enige med ministeren i, at hvis det ikke sker, er det ikke nok at klare det med administrative bestemmelser og cirkulærer, så må der lovgives. Jeg forstod også, at det var ministerens opfattelse, at det ville forudsætte en lovgivning, men jeg blev ikke helt sikker på, om det var regeringens agt at lave denne lovgivning, hvis det skulle blive nødvendigt. Jeg må klart sige, at det er

[Svend Andersen]

vores absolutte opfattelse, at det så må fastsættes ved national lov, at disse ting bliver overholdt.

Vi er enige i, at vi skal vente, indtil vi har set direktivet. Det primære mål må være at få sikret, at der i direktivet kommer til at stå, at entreprenører som et minimum skal overholde bestemmelser om løn- og arbejdsforhold i henhold til de inden for faget gældende kollektive overenskomster i det projektland, det drejer sig om. Hvis vi kan få *det* til at stå i direktivet, er dette beslutningsforslag jo overflødigt.

Mejdahl (V):

Venstre er jo principielt enig med SF i, at udenlandske firmaer skal overholde dansk lovgivning og danske overenskomster.

Det er væsentligt for sikkerheden og konkurrenceevnen, at der gælder ens vilkår for udenlandske og danske virksomheder, men da der i løbet af få måneder er udsigt til, at spørgsmålet om overholdelse af nationale overenskomster og national lovgivning bliver en del af selve teksten i det ændrede EF-direktiv, må Venstre afvise SF's forslag, og med de oplysninger, som boligministeren gav for et øjeblik siden, falder en del af SF's begrundelser i bemærkningerne jo også væk.

Merete Aarup (KF):

Den konservative gruppe er enig med boligministeren i, at det er nødvendigt at overveje meget nøje, hvilke ændringer af udbudsdirektivet der skal gennemføres. Da Europa-Parlamentet for tiden arbejder med et ændringsforslag, som tager højde for det problem, SF peger på i beslutningsforslaget, må det være rimeligt at se på indholdet og de initiativer, der er i gang.

Den konservative gruppe er derfor enig med ministeren i, at vi må afvente regeringens drøftelser med arbejdsmarkedets parter, og at vi ikke må gribe ind et igangværende arbejde. Vi afviser derfor forslaget.

Aage Brusgaard (FP):

Beslutningsforslag nr. B 64 drejer sig om, at det skal pålægges regeringen inden 1. maj 1989 at ændre de administrative bestemmelser angående offentlige bygge- og anlægsarbejder, så det bliver præciseret i udbudsbetingelserne og udbudsannoncerne, at betingelserne for løn- og

arbejdsvilkår fastsat i danske overenskomster skal overholdes.

Fremskridtspartiet mener, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at give sådanne pålæg, eftersom det af vore EF-partnere sikkert vil blive opfattet som dansk benspænderi over for udenlandske tilbudsgivende virksomheder i Danmark.

F.eks. står der i bemærkningerne angående sandsugerfirmaer fra Holland, at de er billigere end de danske, fordi de har mindre restriktive bemandingsregler og lavere løn. Danmark vil støde ind i denne passus tusinder af gange over for andre EF-lande i de kommende år, og Danmark vil meget ofte blive taberen.

De andre EF-lande skal imidlertid ikke indordne sig under den danske pylrelovgivning; hvis vi mener noget med det åbne marked, må Danmark ikke virke som en bremseklods for denne passage.

En anden og mere væsentlig grund er, at hvis vi skal afvikle vores 300 mia. kr.'s udlandsgæld, så har vi kun én måde at gøre det på, nemlig ved at arbejde og arbejde mere end de lande, vi skylder penge. Vi skal altså have vore entreprenørfirmaer til at vinde licitationer i de andre EF-lande, ellers kommer vi aldrig af med gælden.

Hvis SF får forslaget vedtaget, må SF også moralsk regne med, at hvis f.eks. et dansk entreprenørfirma vinder et tilbudsarbejde i Portugal, må de danske arbejdere, der bliver sendt til Portugal, indordne sig under de portugisiske arbejdsmarkedsforhold, som jo betyder 45-46 timer om ugen. Ellers ville der jo ikke være rimelighed i tingene.

Vore entreprenører skal altså kunne arbejde på lige fod med og under samme vilkår som vore udenlandske konkurrenter. Det er derfor de danske arbejdsomkostninger, der skal nedbringes og harmoniseres med EF-partnernes, og ikke omvendt.

Fremskridtspartiet har ikke meget tilovers for forslag B 64.

Jørgen Estrup (RV):

Fra radikal side deler vi den holdning, der gives udtryk for i SF's beslutningsforslag. Udenlandske virksomheder skal naturligvis indrette sig efter de arbejdsmarkedsvilkår, som gælder for danske virksomheder.

[Jørgen Estrup]

Kommissionen ser ud til at arbejde præcis efter det synspunkt, og derfor er det rimeligt at udsætte en videre stillingtagen til, hvad der skal ske på området. Det kan vi jo gøre med den begrundelse, at dette ikke er noget, der kan ordnes administrativt, det kræver egentlig lovgivning.

Duetoft (CD):

Det problem her er formodentlig i praksis ikke særlig stort, fordi der jo er en række andre forhold end løn- og overenskomstforhold, der vil gøre det vanskeligt i større omfang at lave grænseoverskridende deltagelse i arbejdet. På grund af både sprog, kulturforskelle og lign. tror jeg i virkeligheden ikke at det bliver noget stort praktisk problem.

Til gengæld er det et stort følelsesmæssigt problem, et stort holdningsmæssigt problem, og derfor glæder jeg mig i dag over, at regeringspartiernes ordførere faktisk forholder sig helt anderledes til spørgsmålet, end de gjorde for nogen tid siden. Jeg har oplevet adskillige af regeringspartiernes folk rundt omkring fortælle, at det her skulle man ikke blande sig i, og at der aldrig nogen sinde kunne blive tale om, at man skulle sætte en klausul ind, der sagde, at man skulle have danske overenskomster som udgangspunkt. Men jeg kan høre på de tre partiers ordførere i dag, at der nu er en anden linje. Det hilser CD med glæde, ligesom vi hilser med glæde, at der er mulighed for, at dette krav faktisk kommer ind i direktivforslaget.

Jeg undrer mig egentlig ikke over, at Europa-Parlamentet gør det her, for i modsætning til, hvordan det så ofte bliver fremstillet herhjemme, er Europa-Parlamentet faktisk utrolig socialt bevidst. Jeg husker fra den tid, hvor jeg var der, at der faktisk er et meget stort flertal i Europa-Parlamentet, der tager den sociale dimension af Fællesskabet alvorligt, og som derfor vil være meget forsigtigt med, hvad der sker.

Hvad angår Kommissionen, tror jeg afgjort, at Delors også vil være på den linje. De eneste, der så i sidste instans kan komme til at spænde ben, er Ministerrådet, men vi kan håbe, at det bliver lidt klogere.

Jeg bliver altså ikke overrasket, hvis Europa-Parlamentet – hvad det jo altså har gjort – i fremtiden i højere grad kigger også på den sociale dimension.

Men jeg vil godt her sige, at når CD støtter dette forslag – eller rettere sagt: når vi støtter det på den måde, at vi siger, at hvis ikke garantiene i direktivet bliver tilstrækkelige, vil vi støtte SF's forslag – skyldes det ene og alene, at vi er imod social dumping. Vi mener ikke, at EF-samarbejdet skal bruges til nogen som helst form for social dumping. Vi vil gerne som de forhåbentlig varmeste EF-tilhængere, vi er, sende det signal ud, at meningen med EF ikke er, at vi skal presse lønmodtagerne, og at stor-kapitalen skal have mere magt, og alle de her ting. Det er helt andre ting, der ligger i vores fællesskab. Derfor ville vi se med meget stor sorg på det, hvis EF-debatten pludselig skulle udvikle sig til en debat om for eller imod overenskomster. Det er EF-debatten faktisk for vigtig til.

Jeg skal da ikke lægge skjul på, at en af grundene til, at vi har den holdning over for SF's forslag, er: »Tænk, hvis Folketinget sagde nej til det! Så ville vi i de næste 5, 6, 7 år ikke komme til at høre om andet i EF-debatten end frygt for, om der nu skulle komme et tryk udefra, og lignende ting. Alle skræmmebillederne fra 1972 ville da komme frem igen. De viste sig ikke at være rigtige dengang, men vi ville få dem for fuldt tryk igen.

Derfor håber jeg, at forhandlingen her i dag sender det signal ud både her i landet og andre steder, at vi ikke er indstillet på, at EF-samarbejdet skal bruges til at forringe de sociale vilkår i Danmark.

Jeg kan slet ikke se, at der er noget konkurrenceforvridende i det, ligesom de andre argumenter, der en gang imellem er kommet frem, er grundløse, for det er da logisk, at det er det sted, hvor arbejdet udføres, hvis overenskomster og krav det drejer sig om.

Signalet fra CD til SF er altså, at vi gerne vil have jer i baghånden. Vi siger, at hvis direktivforslaget og det, der ligger i det, ikke bliver tilfredsstillende, vil vi være med til at sikre den danske lovgivning, der stiller de her krav. Men vi har så stor tillid både til Europa-Parlamentet og til Kommissionen og vel i sidste instans også til Ministerrådet, at vi ikke tror, det bliver nødvendigt.

Lysholm Christensen (KRF):

SF rejser et reelt problem i dette beslutningsforslag. Det kan naturligvis blive et problem –

[Lysholm Christensen]

eller er det vel allerede – med arbejdskraft fra udlandet, som også i fremtiden vil få store muligheder for at give tilbud på større opgaver i Danmark. Så det er nødvendigt med nogle regler på området, det er vi helt enige i.

Vi er enig med SF i, at dansk lovgivning naturligvis skal overholdes. Her tænker vi i særlig grad på sikkerhedsbestemmelser på arbejdspladsen, vi tænker på miljøkrav og den slags ting. Naturligvis skal dansk lovgivning overholdes på disse områder.

Vi vil ikke på nuværende tidspunkt lægge os fast på noget, når det gælder lønaftaler på det område, fordi vi ikke vil foregribe det arbejde, som foregår omkring et EF-direktiv om dette spørgsmål. Så det vil vi ikke udtale os nærmere om nu.

Der er i øvrigt én ting mere, som gør, at vi er lidt betænkelige ved at tilslutte os SF's foreslag, nemlig at man i teksten henviser til danske overenskomster. Danske overenskomster indeholder eksklusivaftaler, og det er ingen hemmelighed, at Kristeligt Folkeparti er imod eksklusivaftaler. Dem ønsker vi for alt i verden ikke overført til dette område, og vi ønsker bestemt heller ikke at få det indføjet i et kommende EF-direktiv på dette område.

Jeg skal derfor sige, at vel er vi enige med SF på sikkerheds- og miljøområdet, når det gælder dette her, men jeg må afvise forslaget på disse to punkter, altså vedrørende spørgsmålet om eksklusivaftaler og så med hensyn til at afvente det kommende EF-direktiv.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg vil godt takke for de indlæg, der er holdt. Selv om der måske ikke umiddelbart er flertal for det konkrete beslutningsforslag i øjeblikket, er det bestemt min vurdering, at der i Folketinget er et flertal for den holdning, der ligger bag beslutningsforslaget, nemlig at vi i forbindelse med bygge- og anlægskontrakter skal undgå det, man kalder social dumping.

Det var, så vidt jeg forstod det, kun hr. Aage Brusgaard, der gik ind for det og drog den konsekvens, som man kan drage af EF's indre marked – det er der faktisk en del der gør – at den frie konkurrence også skal gå så langt, at man skal kunne konkurrere på arbejdsvilkår og lønninger. Jeg er i øvrigt helt enig med hr. Aage Brusgaard i, at det er et problem, vi har haft, og jeg tror, det vil blive meget, meget større, hvis ikke der gøres noget.

De indvendinger, der er kommet, fornemmer jeg falder i to hovedkategorier:

Det første er rent juridisk, og det lagde boligministeren megen vægt på – det gjorde Socialdemokratiets ordfører også. Man hævder, at den teknik, vi har valgt i dette forslag, nemlig at vi nøjes med at ændre et cirkulære, ikke er juridisk holdbart.

Jeg skal ikke her gå ind i en spidsfindig juridisk diskussion om det spørgsmål. Det er da klart, at hvis det viser sig, at det er juridisk uholdbart, så må vi finde andre modeller, men jeg er lidt uforstående over for det, bl.a. fordi der jo findes en ILO-konvention om disse spørgsmål, som omhandler lige nøjagtig de ting, vi taler om her. På baggrund af ILO-konventionen blev der faktisk lavet et cirkulære i 1965 eller 1966, som meget klart siger det, vi ønsker: At det i forbindelse med kontrakterne og udbudsannoncerne skal gøres klart, at man ikke lønmæssigt må gå under det niveau, der er i det pågældende lokale område.

Jeg er lidt i tvivl om, hvor stor betydning ILO-konventionen har i øjeblikket. Jeg har gennem Markedsudvalget stillet spørgsmål, men har desværre ikke fået svar på det, om f.eks. de sandsugerfirmaer, som var ude med, at de ikke kunne konkurrere med deres hollandske konkurrenter, fordi hollænderne havde mere lempelige bemandingsregler. De påstod også, at hollænderne kunne betale lavere nominel løn på grund af lavere skat i Holland. Det kunne da være interessant at vide, om ILO-konventionen bliver brugt, når man skal udbyde disse arbejder i licitation. Bliver den brugt i forbindelse med Storebæltsprojektet? Det er for mig lidt uklart.

Men som sagt: Hvis der er juridiske problemer i det, så lad os se på det. Jeg mener fortsat godt, at det skulle kunne lade sig gøre på en meget simpel måde, nemlig ved at lave en lille tilføjelse til Boligministeriets cirkulære fra 1974, som blot siger noget om, at man i udbudsannoncerne og i udbudsbetingelserne skal præcisere, at man som et minimum skal overholde danske overenskomster.

Det er også en del af svaret til hr. Aage Brusgaard, der siger, at hvis vi gennemfører det her, så betyder det også, at danske arbejdere skal ned på portugisiske lønninger, hvis en entreprenør får et arbejde i Portugal. Nej, det betyder det ikke. Hvis en dansk entreprenør er i

[Holger K. Nielsen]

stand til at få et arbejde i Portugal på danske lønninger, så er han jo så meget mere konkurrencedygtig, om jeg så må sige, end sine portugisiske konkurrenter, at han naturligvis skal have lov til det.

Det drejer sig om at få nogle minimale regler. Man kan godt give højere lønninger end det her – ligegyldigt om det er i Danmark eller i Portugal. Det, vi bare skal forhindre, er, at man kan gå under et vist minimum og på den måde virke konkurrenceforvridende. Så den indvending holder ikke.

Den anden indvending går ud på, at man i øjeblikket er i gang med at revidere det pågældende direktiv. Jeg må tilstå, at det var en indvending, jeg havde forventet før debatten her i dag.

Jeg vil generelt sige, at vel er problemet rejst i forbindelse med det nye direktivforslag, men det har ret beset, som vi også skriver i bemærkningerne, været der hele tiden. Jeg tror, det var Entreprenørforeningens formand, der i efteråret 1988 var ude med bemærkningen: Jamen vi har jo hele tiden haft det problem, så er der grund til at gøre noget ved det nu? Hvis det var et problem, ville vi have oplevet det tidligere.

Men sandheden er, som vi også skriver, at vi vil opleve langt flere grænseoverskridende aktiviteter i EF's indre marked og den proces, der er i gang, og at, som jeg sagde før, det vil blive et langt større problem. Derfor er der principielt intet i vejen for, at man gennemfører denne ændring fuldstændig uafhængigt af, hvordan det går med det nye direktivforslag.

Men jeg kan forstå, at man vil tage det op, når det nye direktiv bliver vedtaget, og jeg må forstå det sådan, at så skal man i det mindste revidere 1974-cirkulæret, eller måske skal man i gang med en lovændring.

I forbindelse med det nye direktiv pukker man nu på, at man har taget højde for det i de parlamentsændringsforslag, der er vedtaget. Jeg tror dog, hr. Duetoft i sin tale – i øvrigt en meget udmærket tale, synes jeg – antydede, at det ikke var helt sikkert. Nej, det er så sandelig ikke sikkert, at man i parlamentsændringsforslaget har taget højde for dette problem. Vi havde et samråd i Markedsudvalget i forrige uge, og det var tindrende klart på det samråd, at det her er ret uklart, og at der ikke gennem de ændringsforslag er skabt klarhed, specielt ikke hvad angår overenskomstmæssige forhold.

Det fremgår i øvrigt også af kommissær Martin Bangemanns udtalelser i EF-Parlamentet, at med de formuleringer, der foreligger på nuværende tidspunkt, er der ikke skabt klarhed om dette problem. Derudover ved vi jo heller ikke, om Kommissionen vil fremsætte de ændringsforslag, som Parlamentet har stillet. Der sagde ministeren, det skal medgives hende, også »muligvis«.

Gennem det, der er kommet ind i direktivet, er der på ingen måde skabt klarhed, og der er måske en risiko for, at det er værre, end det var før, men det er også ting, vi skal have undersøgt. Vi skal have undersøgt i det arbejde, som forestår i Folketingets Markedsudvalg, hvordan de ændringer og de eventuelle ændringsforslag, som Kommissionen kommer med, vil påvirke vores situation på dette område.

Som sagt kunne vi efter min opfattelse godt gøre det allerede nu, for det er et problem, der har været der hele tiden, men stemningen er for, at vi venter, til direktivet er endeligt vedtaget.

Jeg er glad for, at der er så mange, der siger, at de godt vil have vores forslag i baghånden. Det synes jeg er meget tilfredsstillende, og jeg fornemmer helt klart, at der i Folketinget er et flertal for – for så vidt det viser sig, at den usikkerhed, som jeg antyder ligger i Parlamentets ændringsforslag, også slår igennem i det, man vedtager i Ministerrådet – at den usikkerhed vil få som konsekvens, at vi vedtager ændringer her i Folketinget.

Endelig til allersidst: Selv om det skulle vise sig, at man får løst problemet gennem direktivet, er det under alle omstændigheder nødvendigt at ændre enten dansk lovgivning eller de administrative bestemmelser, så vores forslag kan godt gennemføres helt uafhængigt af, hvordan det går med det direktivforslag, som er til behandling i Kommissionen og senere kommer til EF's Ministerråd.

Men vi er tilfreds med, at der i Folketinget er et flertal for, at man skal kunne fastholde danske overenskomster og dansk lovgivning i forbindelse med EF's udbudsdirektiv.

Aage Brusgaard (FP):

SF's ordfører svarede udmærket på det, jeg nævnte første gang, men jeg vil godt stille et spørgsmål til CD's hr. Duetoft, som jo var en meget varm fortaler for forslaget her.

[Aage Brusgaard]

Jeg vil spørge hr. Duetoft, når han nu mener, at udenlandske firmaer, der har fået arbejde i Danmark, skal overholde de danske overenskomster og arbejdstidsregler osv., om han så også mener, at et dansk firma, der får et arbejde i Portugal og sender dansk arbejdskraft til Portugal, så også skal indordne sig under de portugisiske arbejdsmarkedsforhold og timeantal. Hvis CD ikke mener det, er der sådan set ikke meget ved Fællesskabet. Så er det en bremse for, at udenlandske firmaer kan få arbejde i Danmark, og det vil i sidste ende bevirke, at der bliver sat bom for, at danske firmaer kan få arbejde i andre EF-lande. Der må være lige ret for alle lande.

Duetoft (CD):

Jeg har aldrig lagt skjul på, at vi ikke kan spille dobbeltspil i EF-debatten. Vi kan ikke kræve noget i Danmark, som vi så ikke kræver andre steder, og det er da klart, at prisen for, at vi kræver, at danske overenskomster skal overholdes ved arbejde i Danmark, er, at mindstekravene i andre lande bliver de landes overenskomster. Og dér kan det da godt være, at det både i Portugal og Grækenland bliver på et noget lavere niveau end i Danmark.

Men hr. Aage Brusgaard havde jo ikke ret, da han brugte ordet »skal«. Jeg vil gerne se den danske virksomhed, der har moral til at sende sine medarbejdere til Portugal eller Grækenland og arbejde for halv løn på dobbelt tid. Jeg tror ikke, de virksomheder findes – hvis der findes nogle enkelte, er det i hvert fald højden. Men skulle de endelig findes, så vil jeg gerne se de danske lønmodtagere, der vil tage derned og arbejde for halv løn i dobbelt tid.

Det bliver ikke et praktisk problem. Men vi kan ikke på én gang sige, at danske overenskomster skal overholdes i Danmark, og samtidig sige, at så skal de danske overenskomster for resten også overholdes, når det er alle andre steder. Det må være op til hver enkelt virksomhed og dens medarbejdere, når man tager fat på arbejdet.

Men i øvrigt er det, som jeg sagde i første omgang, for os princippet, at det er arbejdsstedets overenskomster, der gælder, og ikke bopælsstedets overenskomster, der gælder. Og dermed havde jeg faktisk allerede i første omgang taget højde for det, hr. Aage Brusgaard siger.

Mogens Elvensø (FP):

Så vil jeg da gerne spørge hr. Duetoft, hvad han mener om danske arbejdere, der tager arbejde i England, hvor de har meget bedre skatteforhold end i Danmark og derfor får en større levestandard. Skal de så rette sig efter danske overenskomster?

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg vil gerne bede hr. Mogens Elvensø gå hjem og læse Folketingets forhandlinger fra mødet i dag, når de kommer, for så vil hr. Mogens Elvensø nemlig se, at det spørgsmål, han stiller, intet har at gøre med det, jeg siger.

Jeg er da ligeglad med, at danske arbejdere tager arbejde i England og til hvilke lønninger de gør det, om det er efter engelsk overenskomst eller dansk overenskomst, det er deres afgørelse. Det, vi diskuterer, er, om en virksomhed, der går ind i en licitation i et andet land, skal være bundet til at følge de overenskomster, der findes i det pågældende land. Det er det, vi diskuterer. Vi diskuterer ikke, om danske arbejdere ved at arbejde i andre EF-lande får en højere eller lavere løn, end de kan få i Danmark.

Jeg kan godt sige, at jeg går ind for arbejdskraftens frie bevægelighed. Det har jeg gjort siden 1972, og det gør jeg stadig væk, for det er fundamentet for EF. Men i den frie bevægelighed ligger naturligvis, at hvis medarbejderne er villige til at gå på dårligere overenskomster end de danske, som findes i nogle andre lande, så er det op til dem selv.

Det, vi diskuterer, er, om nogen skal kunne komme og underbyde andre virksomheder ved at springe op og falde ned på overenskomster, og det skal de ikke kunne efter vores opfattelse.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Det er på mange måder en interessant diskussion, der er kommet her, og jeg synes da, at Fremskridtspartiets repræsentanter skal have tak, fordi de bringer det her ind i debatten.

Problemet i alt dette er spørgsmålet om, hvordan man opfatter EF's diskriminationsbestemmelser. Der er faktisk folk i EF-systemet, der har den opfattelse, som hr. Aage Brusgaard og hr. Mogens Elvensø har: at den frie bevægelighed og ikkediskrimination også skal indebære

[Holger K. Nielsen]

re, at man kan underbyde med hensyn til løn og arbejdsvilkår. Der er også en anden skole, om jeg så må sige, der ligesom et flertal i Danmark går ind for, at den frie bevægelighed og ikkediskrimination ikke må få som konsekvens, at man underbyder med hensyn til arbejdsvilkår og lønninger. Og det, der giver problemerne for os her i Danmark, er, at der er mange i EF-systemet, der tænker og siger som Fremskridtspartiet, og derfor er det så helt afgørende vigtigt, at vi i Danmark står fast og gennemfører en lovgivning på området.

(Kort bemærkning).

Mogens Elvensø (FP):

Hr. Duetoft drejer sagen, fordi Danmark har jo mange entreprenørfirmaer og andre firmaer, der arbejder i England. Når man går så stærkt ind for dette forslag, så er der da en hel bunke uafklarede sager, for hvis det bliver gennemført, så kan fremmede skibe jo ikke lægge til i danske havne, fordi de arbejder efter helt andre overenskomster. Derfor er det uforsvarligt, hvis man gennemfører dette forslag.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Det er mig ubegribeligt, at hr. Mogens Elvensø kan få udenlandske skibes læggen til havn i Danmark ind i en diskussion omkring offentlige licitationer og kravene i den forbindelse. Jeg forstår ikke helt sammenhængen, men det er måske mig, der er noget galt med.

Egentlig var det hr. Holger K. Nielsen, der bragte mig herop. Jeg vil godt frikende EF-systemet; jeg tror ikke, at ordene »mange i EF-systemet« er helt fair, for jeg tror faktisk, der er meget stor vilje til at klare de sociale sider af EF-fællesskabet såvel i Parlamentet som i Kommissionen og vel også i Ministerrådet. Det var lige det, jeg gerne ville reagere på. Jeg synes, det er at farve EF-systemet for sort.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 66:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedring af de selskabsøkonomiske forhold for decentral kraftvarme.

Af Riishøj (SF) m.fl.
(Fremsat 14/2 89).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Bilgrav-Nielsen):

Jeg er enig i det overordnede sigte, som beslutningsforslaget fra SF har, nemlig at fremme udbredelsen af decentral kraftvarme her i landet.

Ved at udnytte kraftvarmemuligheden optimalt får vi den størst mulige samproduktion af el og varme, og det er både miljømæssigt, ressourcemæssigt og økonomisk fornuftigt.

Det er imidlertid kun 14 dage siden, at vi mere samlet diskuterede disse forhold, og ved den anledning blev også den decentrale udbygning drøftet. Og jeg skal i øvrigt henvisse til et fyldigt afsnit om decentral kraftvarmeudbygning i det statusnotat, som er omdelt til Folketinget.

Jeg er glad for at kunne sige i den anledning, jeg har fået her, at udbygningen af decentral kraftvarme forløber helt efter planen, helt som forventet. Det forholder sig jo sådan, at der i dag er etableret 6 decentrale kraftvarmeværker baseret på naturgas uden for elværksregi, og alle de erfaringer, vi har – de er ikke lange, men vi har efterhånden en god samling erfaringer for området – viser, at anlæggene både samfundsøkonomisk og privatøkonomisk er fornuftige.

Hvis vi til disse 6 anlæg uden for elværksregi lægger de 7, som er godkendt inden for elværksaftalen, kan vi konstatere, at udviklingen på området forløber, som jeg sagde, helt som forventet, måske endda i endnu hurtigere tempo end forventet.